

Vergaderjaar 2016–2017

26 991

Voedselveiligheid

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 485

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2017

Naar aanleiding van uw brief van 4 april 2017 waarin u het verzoek van het lid Ouwehand overbrengt aangaande schrijnende TV-beelden van transport en behandeling van paarden bij een aantal Argentijnse paardenslachterijen, deel ik u het volgende mee. In deze brief licht ik, mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), de situatie toe met betrekking tot de controles op de voedselveiligheid en het dierenwelzijn bij de import van paardenvlees uit Argentinië.

Historie

In 2014 heeft de Minister van VWS u eerder geïnformeerd over deze importcontroles, eveneens naar aanleiding van schokkende beelden van paardenvleesimporten uit enkele derde landen, waaronder Argentinië. In deze brief van 15 juli 2014¹ is aangegeven dat de Europese auditdienst, destijds Food and Veterinary Office (FVO) genaamd en nu de directie Health and Food Audits and Analysis (HFAA), geïnformeerd zou worden over deze problematiek. Dit is gedaan. De FVO heeft in september 2014 aanvullende audits uitgevoerd bij Argentijnse slachterijen.

Inspecties op import uit derde landen

Vlees dat uit niet-EU landen wordt geëxporteerd naar Europa, moet aan wettelijke eisen voor wat betreft de voedselveiligheid en dierenwelzijn voldoen. Slachthuizen in derde landen moeten daarom door de EU zijn erkend om het geslachte vlees te mogen exporteren naar de Europese markt.

Erkende bedrijven moeten voldoen aan de Europese regels voor de voedselveiligheid ((EG) 852/2003 en (EG) 853/2004). Ook moet er in het betreffende land een programma van kracht zijn voor de opsporing van residuen en contaminanten in levende dieren en dierlijke producten. De

¹ Kamerstuk 26 991, nr. 424.

vee- en vleeskeuring en het overheidstoezicht moeten voldoen aan de Verordening (EG) 854/2004.

Voor het dierenwelzijn geldt dat op grond van Verordening (EG) 853/2004 de bedrijven bij aankomst in het slachthuis het welzijn van de dieren controleren. Daarbij moet in het slachthuis ook worden voldaan aan dierenwelzijnsregelgeving (Verordening 1099/2009).

De erkenning gebeurt aan de hand van audits door de HFAA bij de betreffende slachterijen. Daarbij wordt de hygiëne en voedselveiligheid op het slachthuis beoordeeld, alsmede het dierenwelzijn vanaf het moment van aankomst op het slachten, zoals bij het stallen, drijven, fixeren, bedwelmen en doden van de dieren. Over de fase voorafgaand aan de aankomst op het slachthuis heeft Europa geen zeggenschap.

De controles door de HFAA zijn aanvullend op de inspecties en certificering door de autoriteiten in betreffende landen zelf. Primair moeten de autoriteiten zelf zorgen dat de naleving bij de erkende bedrijven voldoet. De HFAA ziet toe op de wijze waarop de autoriteiten op hun bedrijven toezien en inspecteert af en toe ook bij de bedrijven zelf. De HFAA kan, als daartoe de aanleiding is, de inspectiefrequentie verhogen of onmiddellijke actie vorderen, de erkenning van een bedrijf intrekken of zelfs de export van het gehele derde land opschorten.

Audits door de FVO in Argentinië

In 2011 is een audit door de toenmalige FVO in Argentinië uitgevoerd. Het betrof onder meer vijf destijds erkende paardenslachthuizen. Tijdens deze inspectie werden meerdere tekortkomingen in de hygiëne geconstateerd. Naar het oordeel van de FVO vormden deze tekortkomingen geen direct gevaar voor de volksgezondheid. De Argentijnse autoriteiten hebben destijds toegezegd deze tekortkomingen direct te herstellen. De situatie met betrekking tot dierenwelzijn werd door de FVO als «in het algemeen zeer goed» getypeerd.

Tijdens de recentere audit van september 2014 zijn twee paardenslachthuizen bezocht. De conclusie was dat officiële controles in relatie tot dierenwelzijn bij de slachterijen bevredigend waren. In beide slachthuizen waren huisvesting van de dieren, omgang met de dieren, bedwelming en gerelateerde handelingen adequaat en in lijn met de vereisten uit de Verordening (EU) 1099/2009. Er waren nog een paar punten waarop mager werd gescoord – trainingen en de tijdsduur voordat dieren in de opvangruimtes strooisel en voer kregen – maar een algemene conclusie was dat de aangetroffen tekortkomingen niet de betrouwbaarheid van de verklaringen in de relevante exportcertificaten ondermijnden. Momenteel zijn er vijf slachterijen in Argentinië die op de Europese lijst staan van bedrijven die paardenvlees naar de EU mogen exporteren.

Herkomstetikettering

In de TV-uitzending werd eveneens gemeld dat het voor consumenten nog altijd niet mogelijk is om op vleesproducten de herkomst van het (paarden)vlees na te gaan. Op dit moment is voor een aantal vleescategorieën vermelding van de herkomst verplicht. De vermelding van de herkomst is nog niet verplicht voor paardenvlees en voor vlees dat gebruikt wordt als ingrediënt (zoals het vlees dat wordt gebruikt in bitterballen). De Europese Commissie heeft, in het kader van de verdere invulling van de etiketteringverordening (EU) 1169/2011, een aantal haalbaarheidsstudies laten uitvoeren om de mogelijkheid voor verplichte herkomstetikettering van een aantal productcategorieën te onderzoeken. Nederland heeft op basis van de uitkomsten van deze studies voor de categorieën paardenvlees en vlees als ingrediënt aangegeven voorstander

te zijn van verplichte herkomstetikettering². De uitvoering van deze verplichtingen moeten wel praktisch uitvoerbaar zijn. Dit standpunt is in Europa ingebracht, maar vooralsnog heeft de Europese Commissie geen wetsvoorstel opgesteld.

Vervolgaanpak

Ik constateer dat de bevindingen van de toenmalige FVO als het gaat om dierenwelzijnsaspecten in Argentinië (matig tot goed) en de TV-beelden (zeer slecht) niet overeenkomen. Ik wil daarom bij de Europese Commissie, mogelijk tijdens de eerstvolgende Landbouw- en Visserijraad, aandacht vragen voor de beelden die getoond werden over de situatie in Argentinië. Ik zal bij de Europese collega-Ministers aandacht vragen voor deze problematiek. Tenslotte zal ik, evenals in 2014, opnieuw de HFAA en de Europese Commissie informeren over deze problematiek in Argentinië. Daarbij denk ik dat opnieuw aanvullende audits nodig zijn om de actuele situatie in Argentinië te beoordelen en zo nodig maatregelen te nemen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
M.H.P. van Dam

² Kamerstuk 34 300 XVI, nr. 150 en Kamerstuk 21 501-32, nr. 773.